

Kraków, 28 lutego 2020 roku

Dr hab. n. med. Mariusz Szuta
Katedra i Klinika Chirurgii Czaszkowo-Szczękowo-Twarzowej,
Onkologicznej i Rekonstrukcyjnej Instytutu Stomatologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ PT.:
**„SKUTECZNOŚĆ TECHNIK MANUALNYCH I PLASTROWANIA
DYNAMICZNEGO PO ZABIEGACH CHIRURGICZNYCH
Z ZAKRESU CHIRURGI TWARZOWO-SZCZĘKOWEJ”
MAGISTRA SZYMONA TYSZKIEWICZA**

Pracę wykonano w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi pod kierunkiem prof. dr. hab. n. med. Marcina Kozakiewicza będącego promotorem.

Rozprawa ma formę monografii o typowym układzie z podziałem na rozdziały: wstęp, cel pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusję, wnioski, piśmiennictwo i streszczenie. Dodatkowo autor zamieścił wykaz stosowanych skrótów oraz aneks zawierający załączniki oraz spis tabel i rycin. Rozprawa liczy 164 strony wraz z piśmiennictwem, zawiera 55 tabel oraz 89 rycin głównie w formie wykresów oraz schematów. Na 56 pozycji piśmiennictwa, w większości z ostatnich 10 lat, składa się 17 prac w języku polskim i 39 pozycji obcojęzycznych.

We wstępie doktorant przedstawił rys historyczny rehabilitacji i fizjoterapii, uwzględniając obszar zainteresowania tych dziedzin w leczeniu pacjentów z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej. Omówił rodzaje wybranych powikłań związanych z leczeniem chirurgicznym schorzeń obszaru szczękowo-twarzowego w kategorii uszkodzeń struktur nerwowych, drenażu limfatycznego oraz zaburzeń wybranych czynności ruchowych. Autor dysertacji doktorskiej przestawił we wstępie również podstawowe wskazania i techniki fizjoterapeutyczne stosowane w celu poprawy jakości życia u pacjentów leczonych chirurgicznie w obrębie układu stomatognatycznego oraz obszaru szczękowo-twarzowego.

Doktorant postawił sobie jako podstawowy cel pracy doktorskiej ocenę skuteczności technik manualnych oraz plastrowania dynamicznego u pacjentów po zabiegach z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej, zwłaszcza w zakresie redukcji dolegliwości bólowych oraz optymalizacji wyniku estetycznego. Szczegółowo zaplanował analizę powiązań ewentualnych dysfunkcji ruchowych w obrębie twarzy i jamy ustnej z zaburzeniami w obszarze kręgosłupa szyjnego oraz wpływu holistycznej vs ukierunkowanej terapii manualnej na redukcję objawów pooperacyjnych.

Badania zostały przeprowadzone po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr RNN/68/16/KE. Materiał kliniczny stanowiło 160 pacjentów (90 kobiet i 70 mężczyzn) w średnim wieku 39 lat, leczonych chirurgicznie w Klinice Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi z powodu złamań kości czaszki twarzowej, schorzeń nowotworowych twarzy i jamy ustnej oraz zaburzeń zwarcio-zgryzowych w przebiegu wad gnatycznych.

Doktorant w rozdziale materiał i metody przedstawił opis przeprowadzonych procedur fizjoterapeutycznych i rehabilitacyjnych u pacjentów grupy badanej, których poddał dodatkowej stratyfikacji

(odpowiednio grupa 2, 3 i 4) w zależności od rozpoznania jednostki chorobowej oraz faktu wykonania lub nie pełnego cyklu zaplanowanych procedur fizjoterapeutycznych. Grupę kontrolną stanowili chorzy którzy odmówili zastosowania u nich zabiegów rehabilitacyjnych w przebiegu pooperacyjnym (grupa 1). Autor pracy doktorskiej podał techniki wykonywania zabiegów plastrowania dynamicznego, manualnego drenażu limfatycznego, masażu funkcyjnego i poprzecznego oraz opisał procedury opracowywania punktów spustowych oraz ćwiczeń reedukacji mięśni twarzowych. Zawarł również skrótowy opis ćwiczeń retencyjnych które pacjenci wykonywali w celu utrwalenia wyników terapii.

Dużo uwagi autor dysertacji poświęcił opisom ankiet oraz skal oceny np. nasilenia dolegliwości bólowych (skala VAS) czy czynności nerwu twarzowego (skala House-Brackmanna, skala Pietruskiego).

Wyniki opracowano statystycznie wykorzystując analizę wariancji oraz w uzasadnionych przypadkach znaczącej różnicy w wartości wariancji, test Kruskalla-Walisa, przyjmując za poziom istotności statystycznej prawdopodobieństwo popełnienia błędu typu α mniejsze niż 0,05. Doktorant we wszystkich czterech grupach dokonał oceny ruchów w stawie skroniowo-zuchwowym, ruchów globalnych odcinka szyjnego kręgosłupa, stopnia nasilenia i tempa regresji obrzęku pooperacyjnego, stanu reinerwacji gałęzi czuciowych i ruchowych w obszarze operowanym oraz poziomu intensywności odczuwanych wrażeń nocycceptywnych.

W analizie wyników i dyskusji doktorant ustosunkował się do danych zawartych w piśmiennictwie, porównując je z własnymi. Wnioski przedstawił w punktach i stanowią one odpowiedź na postawione problemy badawcze. Autor dysertacji wykazał, że zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów leczonych chirurgicznie z powodu schorzeń obszaru szczękowo-twarzowego nie powinny ograniczać się wyłącznie do części twarzowej czaszki, a kompleksowe podejście w terapii manualnej tkanek twarzy i szyi pozwala na osiągnięcie

lepszych wyników w zakresie: zwiększenia szerokości rozwarcia szczęk oraz zakresu ruchów w stawach skroniowo-żuchwowych, skrócenia okresu pooperacyjnych dolegliwości bólowych, przyspieszenia czasu powrotu czynności nerwów czuciowych i ruchowych w obszarze operowanym oraz wyraźnej redukcji obrzęku pooperacyjnego. Wczesne zastosowanie zabiegów fizjoterapeutycznych i terapii manualnej pozwala na optymalizację wyników estetycznych leczenia oraz poprawia jakość życia chorych po zabiegach chirurgicznych w obszarze głowy i szyi.

Podsumowanie

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska magistra Szymona Tyszkiewicza posiada układ monografii. Zdecydowanie **nie jest** napisana poprawną polszczyzną, z tego powodu przeczytanie jej jest wyczynem nie lada karkołomnym. Liczne błędy stylistyczne, przedziwna nieprawidłowa składnia oraz dowolność w stosowanym nazewnictwie sprawia, że niemożliwym jest przeczytanie więcej niż 10-15 stron pracy dziennie. Pewne partie tekstu są napisane lepiej, inne znacznie gorzej. Szata graficzna i strona edytorska jest niestaranna i niekonsekwentna. Druk jest dwustronny, co jest rzadkością w tego typu opracowaniach. Liczne kolorowe wykresy i ryciny wzbogacają niewątpliwie znacznie jej walory poznawcze, choć podziały na podgrupy są często nielogiczne, co nie ułatwia czytelnikowi odnalezienia w tekście wybiórczych informacji.

Doktorant nie zachował adekwatnych proporcji poszczególnych rozdziałów rozprawy. Zamieścił w pracy zbyt dużo niepotrzebnych zupełnie, często powielających się w treści suplementów, które sprawiły że objętość pracy jest zbyt duża. Ze 164 stron można było z powodzeniem wybrać do druku w mojej skromnej ocenie jedynie 112. Autor dysertacji umiejętnie dobrał i wykorzystał metody badawcze celem uzyskania obiektywizacji wyników,

wykazując tym samym swoją podstawową znajomość warsztatu naukowego, a uzyskane wyniki stanowiły rozwiązanie wszystkich problemów badawczych.

Wyniki badań mają charakter w dużej mierze nowatorski oraz dużą wartość użyteczną. Ich zastosowanie praktyczne w postępowaniu klinicznym może prowadzić niewątpliwie do uzyskania lepszych wyników leczenia chirurgicznego pacjentów ze schorzeniami obszaru szczękowo-twarzowego i to zarówno w aspekcie czynnościowym jak i estetycznym.

Moja ogólna ocena rozprawy doktorskiej magistra Szymona Tyszkiewicza pt.: „Skuteczność technik manualnych i plastrowania dynamicznego po zabiegach chirurgicznych z zakresu chirurgii twarzowo-szczękowej”, zrealizowanej pod opieką prof. dr. hab. n. med. Marcina Kozakiewicza, jest pozytywna. Praca pomimo uwag krytycznych według mojej oceny spełnia podstawowe wymagania stawiane pracom na stopień doktora nauk medycznych.

Zwracam się zatem do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie magistra Szymona Tyszkiewicza do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

2 powiat amelu,

Dr hab. n. med. Mariusz SZUTA
specjalista chirurgii szczękowo-twarzowej
otoaryngolog
14 7700